

531

HOTĂRIRE

cu privire la Programul național de informatizare a sferei culturii pentru anii 2012-2020

În vederea realizării obiectivelor Programului de activitate al Guvernului „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” 2011-2014, Hotărîrii Guvernului nr.255 din 9 martie 2005, „Privind Strategia Națională de edificare a societății informaționale – „Moldova electronică” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.46-50, art.336), Guvernul HOTĂRÂȘTE:

1. Se aprobă Programul național de informatizare a sferei culturii pentru anii 2012-2020 (se anexează).

2. Finanțarea Programului național de informatizare a sferei culturii pe anii 2012-2020 se va efectua din bugetul

de stat, din mijloacele speciale, granturi și alte fonduri.

3. Se recomandă autorităților administrației publice locale să prevadă în buget mijloacele necesare pentru implementarea Programului în cadrul instituțiilor de cultură din teritoriu.

4. Monitorizarea și coordonarea procesului de realizare a Programului național de informatizare a sferei culturii pentru anii 2012-2020 se pun în sarcina Ministerului Culturii.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Centrului de Guvernare Electronică (E-Government).

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

Ministrul culturii

Ministrul finanțelor

Nr. 478. Chișinău, 4 iulie 2012.

Vladimir FILAT

Boris Focșa

Veaceslav Negruță

Aprobat

prin Hotărîrea Guvernului nr. 478 din
4 iulie 2012

PROGRAMUL NAȚIONAL de informatizare a sferei culturii pentru anii 2012-2020

Începutul acestui mileniu a cunoscut o dezvoltare spectaculoasă a tehnologiei informaționale și a comunicațiilor (TIC). Cetățenii tuturor statelor devin membri ai unei formațiuni sociale noi – societatea cunoștințelor online, care presupune integrarea informației într-un sistem digital, facilitând astfel accesul populației la informație și, totodată, asigurând durabilitatea și prezervarea acesteia.

Cultura este unul dintre elementele definitorii ale oricărei societăți. Conceptul de societate informatională intensifică potențialul cultural al unui stat, substituie modul tradițional de schimb de informații și poate exclude din cotidian unele capitole mai puțin utile, ca, de exemplu, timpul pierdut pentru deplasare sau timpul de așteptare pentru a obține o carte la biblioteca publică. Într-o societate bazată pe tehnologiile comunicării electronice, informația poate fi accesată imediat, cu condiția conectării computerului la Internet. Obținerea informației prin intermediul tehnologiilor informaționale și de comunicații impune o pregătire specializată în domeniul. În plus, pentru ca informația să fie disponibilă pentru acces online, este necesară digitalizarea acesteia. Pentru a face disponibilă o informație despre o organizație, serviciile acesteia etc., este nevoie ca instituția în cauză să fie prezentă pe web.

Strategia Națională de edificare a societății informaționale - „Moldova electronică”, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 255 din 9 martie 2005, și Hotărîrea Guvernului nr.392 din 19 mai 2010 „Cu privire la crearea Centrului de Guvernare Electronică (E-Government)” declară în calitate de direcții prioritare în domeniul informatizării sferei culturii: crearea spațiului informational cultural, protejarea și valorificarea patrimoniului național și asigurarea accesului liber la valorile culturale naționale și universale pentru toți membrii societății prin implementarea noilor tehnologii informaționale și de comunicații.

Prezentul document are drept scop prezentarea viziunii de digitalizare a sferei culturii, motivarea necesității de dezvoltare a infrastructurii existente pentru a crea un spațiu informational unic al patrimoniului cultural, a extinde durata de existență a obiectelor culturale, a conferi valabilitate și autoritate informației furnizate spațiului electronic despre patrimoniul cultural al Republicii Moldova și a facilita prezervarea și promovarea culturii țării într-un mediu al

globalizării.

Analiza situației actuale

Implementarea Planului de acțiuni pentru realizarea Strategiei Naționale de edificare a societății informaționale - „Moldova electronică” în domeniul culturii se caracterizează printr-un sir de acțiuni întreprinse de Ministerul Culturii pe parcursul ultimilor ani:

1) elaborarea Conceptiei Sistemului informational automatizat, a caietelor de sarcini tehnice privind informatizarea domeniului culturii;

2) implementarea parțială a programului de evidență electronică a patrimoniului muzeal și formarea bazei de date privind bunurile culturale mobile aflate în proprietatea muzeelor naționale.

La etapa actuală, domeniul culturii se confruntă cu multiple probleme de ordin financiar, administrativ și instituțional. În acest sens, introducerea tehnologiilor informaționale în procesul de prezervare și dezvoltare a sferei culturii este o oportunitate conștientizată atât de Ministerul Culturii, cît și de societatea culturală națională.

Ministerul Culturii a inițiat și a promovat ratificarea de către Republica Moldova a Convenției europene privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural (Paris, 1972), a Convenției europene pentru protecția patrimoniului arheologic (La Valette, 1992), a Convenției europene pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei (Granada, 1985), a Convenției europene privind protecția peisajului european (Florența, 2000), în scopul asigurării cadrelui juridic necesar pentru activitatea eficientă în domeniul protecției monumentelor și armonizării legislației naționale cu cea internațională. Totodată, se înregistrează eforturi de stopare a procesului de degradare a patrimoniului cultural, în special cu privire la cadrul juridic și organizatoric de protecție a monumentelor.

Conform analizei efectuate de Ministerul Culturii, au fost identificate domenii prioritare pentru procesul de digitalizare: patrimoniul cultural material mobil și imobil, muzeele, bibliotecile și arhivele. Totodată, procesul de digitalizare a sferei culturii include și facilitarea accesului la informație prin rețea electronică, deci servicii culturale publice oferite online.

Problemele identificate sunt următoarele:

1) degradarea patrimoniului material mobil și imobil. La momentul actual, patrimoniul arhitectural și arheologic se află în pericol, au fost demolate circa 15 % din imobile și situri istorice, iar în stare de degradare avansată se află în jur de 40% dintre acestea;

2) costurile înalte de formare, păstrare și întreținere a produsului cultural:

mii lei

Biblioteci		Muzeu	
	costuri	venituri	costuri
2010	11553,8	1183,3	15340,9
2011	13264,5	1688,5	16315,4

3) decalajul considerabil în ceea ce privește accesul la serviciile și produsele culturale pentru consumatorii din mediul rural și cel urban;

4) accesul limitat al societății internaționale la patrimoniul cultural al Republicii Moldova (numărul redus de obiecte din patrimoniul național material/imaterial, mobil/imobil accesibile online, lipsa registrelor online);

5) utilizarea insuficientă a potențialului patrimoniului cultural în industria culturală a Republicii Moldova.

Instituțiile teatral-concertistice și instituțiile de învățămînt artistic. În Republica Moldova există 21 de instituții teatral-concertistice profesioniste, care desfășoară activitate în domeniile muzică, teatru, coregrafie. Activitatea lor este reflectată prin intermediul resurselor internet în proporție de 20 %. Deși jumătate dintre instituții au propriile pagini web, acestea prezintă doar agenda culturală și o informație sumară despre instituție și personalul artistic și de creație. Instituțiile din teritoriu, din lipsa dotării tehnice, nu au pagini web. Dintre cele 10 uniuni de creație, doar Uniunea Artiștilor Plastici și Uniunea Teatrală din Republica Moldova au pagini web. Arhiva lor nu este digitalizată.

Activitatea acestor instituții poate fi promovată și dezvoltată prin facilitarea utilizării tehnologiei informaționale, în particular prin transferarea serviciilor publice legate de acestea pe suport online. De exemplu, implementarea serviciilor de procurare sau rezervare online a biletelor la instituțiile teatral-concertistice va facilita accesul la produsul cultural, totodată orientând atenția spre necesitățile consumatorului. Acest instrument va promova principiul competitivității între instituții, asigurând astfel dezvoltarea acestora.

Instituțiile de învățămînt, cu excepția Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, nu dispun de pagini web. Menționăm că în Republica Moldova activează 108 școli cu profil artistic, 5 colegii și 3 licee de profil. Crearea paginilor web și implementarea unui sistem de aplicații online vor facilita accesul la serviciile acestor instituții, demonstrând performanța lor în procesul educativ.

Bibliotecile. Bibliotecile care au beneficiat de granturi pentru asigurare cu software și cu hardware au creat rețele locale de computere și au implementat programul TINLIB sau alte resurse bazate pe formate din familia MARK, ale căror module prefigurau automatizarea ciclurilor tehnologice din biblioteci cu toate procesele și operațiile de bază (gestiunea procesului de achiziții și mișcare a fondului, catalogare și clasificare, gestiune utilizator, circulație, activitate editorială, rapoarte etc.). Faptul că obținerea unui grant SOROS era posibilă doar cu asigurarea de către stat (de către fondatorii bibliotecilor) a unei cote de cofinanțare de cel puțin 30% din costul total al proiectelor a favorizat elaborarea unor politici și a unor programe de intervenție financiară și organizatorică din partea statului. Astfel, au fost onorate cotele de cofinanțare stabilite și au fost elaborate și aprobată Programul de dezvoltare a bibliotecilor în

Republica Moldova (1997-2000), Programul de stat pentru informatizarea Sistemului național de biblioteci (1999), Programul național de consolidare a rolului bibliotecilor în edificarea societății informaționale. Un loc important a fost rezervat bibliotecilor în Strategia Națională de edificare a societății informaționale - „Moldova electronică”, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 255 din 9 martie 2005.

Situată actuală în ceea ce privește nivelul de informatizare a bibliotecilor se caracterizează printr-un decalaj de dezvoltare în raport cu bibliotecile occidentale. Se atestă o evoluție inegală a informatizării în interiorul țării, diferența dintre biblioteci la acest capitol depinzind mai mult de aspectele relaționale și de volumul de venituri ale fondatorilor decât de politicile și normativele naționale. Astfel, din cele 1383 de biblioteci publice care activau în Republica Moldova la începutul anului 2011, doar 17,2 % (238) erau dotate cu computere, la Internet fiind conectate 10,8 % (149) din numărul total de biblioteci, sau 62,6 % din numărul bibliotecilor dotate cu computere. Doar 47 (3,4 %) de biblioteci publice dispun de pagina web, iar diferența dintre nivelul de informatizare a bibliotecilor din spațiul rural față de cele din spațiul urban este alarmantă. Astfel, din cele 1218 biblioteci publice de la sate, doar 142 (11,6%) dispun de un calculator, doar 67 (5,5%) beneficiază de conexiune Internet și doar 12 (1%) la pagina web.

Luînd în considerare cele sus-mentionate, constatăm că se înregistrează un număr scăzut de utilizatori ai bibliotecilor în raport cu capacitatea săilor de bibliotecă și capitalul uman prezent atât în zonele rurale, cit și în cele urbane. Acest fapt este condiționat de incapacitatea financiară a instituțiilor de a întreține, prezerva și completa colecțiile de carte. Transpunerea pe suport digital a fondului de carte are avantajul facilitării accesului populației la informație diversă și utilizării resurselor online în învățămînt. Totodată, dotarea bibliotecilor publice cu calculatoare și integrarea lor într-un sistem informațional cu servicii online ar permite utilizatorilor naționali și internaționali să cunoască valorile culturale conservate la aceste instituții (documente, manuscrise, cărți de valoare națională, internațională, arhive).

Starea de fapt a sistemului național de biblioteci în ceea ce privește informatizarea este confuză. Astfel, dacă a automatizat o bibliotecă înseamnă a face ca toate modulele softului pe care ea îl implementează să se afle în funcțiune, vom constata că în Republica Moldova nu există pentru moment nici o bibliotecă informatizată cu adevărat. Cu toate acestea, au fost realizate cîteva proiecte care pot servi ca puncte de reper.

Primul dintre ele, Programul Național „Memoria Moldovei”, a fost elaborat și este implementat în mod eșalonat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova în baza Programului UNESCO „Memory of the World”, în cooperare cu alte 8 biblioteci, 5 muzeu de nivel național și Arhiva Națională, care dețin, alături de Biblioteca Națională, cărți și documente patrimoniale din moștenirea culturală scrisă. În urma activității de cercetare organizate în colecțiile participanților la Program au fost elaborate partea teoretico-metodologică și Registrul Programului, incluzind documente patrimoniale de nivel internațional, național și local deținute de instituțiile participante, precum și un compartiment cu titlurile documentelor de patrimoniu de pe teritoriul Moldovei aflate, în virtutea unor circumstanțe istorice și politice, într-un sir de colecții de peste hotarele țării. În 2002, în cadrul unui grant oferit de Consiliul pentru Cercetare și Dezvoltare, Biblioteca Națională începe digitizarea documentelor de

patrimoniul, primele obiecte digitale realizate fiind prima tipăritură națională – „Cazania lui Varlaam” și revista „Viața Basarabiei”. După ce a fost acceptată, în 2005, ca membru al Conferinței Directorilor Bibliotecilor Naționale Europene, Biblioteca Națională devine parte în proiectul Biblioteca Digitală Europeană, edificind, în acest cadru, conform metodologiei comune și cu utilizarea unui soft de bibliotecă digitală oferit de UNESCO, Biblioteca Națională Digitală „Moldavica”, lansată oficial în 2010. În prezent aceasta conține peste 1000 de obiecte digitale structurate pe colecții patrimoniale. Prin crearea acestei biblioteci digitale este atins un scop dublu: conservarea patrimoniului național scris și imprimat prin limitarea accesului fizic la originale și asigurarea unui acces fără precedent al populației la patrimoniul național scris în varianta digitală a acestuia. La etapa a doua, urmează ca în Biblioteca Națională Digitală „Moldavica” să fie adăugate și variantele digitale ale tuturor documentelor incluse în Registrul Programului Național „Memoria Moldovei”, cuprinse în colecțiile celor 8 biblioteci mari, 5 muzei și ale Arhivei Naționale. Finalul strategic al acestui proiect urmează să fie integrarea Bibliotecii Naționale Digitale „Moldavica” în proiectul susținut de Comisia UE (bibliotecă, arhivă și muzeu digital), asigurându-se astfel accesul utilizatorilor din Moldova la colecțiile patrimoniale ale bibliotecilor din țările europene și accesul europeanilor la colecțiile patrimoniale digitale din Moldova.

La ora actuală, Biblioteca Națională Digitală „Moldavica” a fost vizitată de 20 mii de vizitatori din 45 de țări, fapt care denotă un interes sporit pentru cultura scrisă din Republica Moldova.

Al doilea proiect magistral, cel care poate servi ca infrastructură pentru crearea cîmpului informational integrat al bibliotecilor, este SIBIMOL (Sistemul Integrat al Bibliotecilor Informatizate din Moldova). Scopul lui constă în crearea unui catalog național colectiv partajat, care să reflecte colecțiile tuturor bibliotecilor, oferind acces integrat la acestea din orice localitate, în bibliotecă sau la domiciliu. SIBIMOL prevede reformarea sistemului de împrumut interbibliotecar pe teritoriul Moldovei, care va include și împrumutul de documente în format digital, în biblioteca locală sau la domiciliu. Se prevede, de asemenea, asigurarea accesului cetătenilor la resursele informaționale internaționale, precum și la servicii publice digitalizate. SIBIMOL asigură descrierea unică a fiecărui document intrat în colecțiile bibliotecilor, fapt de importanță capitală pentru economia de resurse și pentru calitatea informației. Actualmente, sistemul este pregătit pentru comasarea tuturor catalogelor electronice ale bibliotecilor computerizate. În fond, implementarea și dezvoltarea SIBIMOL-ului vor asigura informatizarea bibliotecilor și integrarea lor într-un sistem informațional, întemeiat pe relația resurse-servicii-puncte de acces. Se prevede ca sistemul să aibă peste 1 mil. 800 mii utilizatori pe întreg teritoriul Moldovei.

Prin Programul de digitalizare a bibliotecilor este recunoscută importanța bibliotecilor ca punct de acces al informației, ca instrument de dezvoltare educațională și, totodată, ca punct de acces al serviciilor publice. Serviciile prestate de bibliotecile publice cuprind servicii de împrumut, de rezervare online a unei cărți, de accesare online a cărților, de utilizare a internetului și de utilizare a materialelor de studiu online.

Prin digitalizare este asigurată realizarea misiunii de bază a unei biblioteci: crearea și consolidarea obiceiurilor de lectură și de utilizare a noilor tehnologii de la o vîrstă fragedă, sprijinirea educației atât la nivel individual (autoeducație), cit și la nivel instituțional, pentru orice treaptă a educației formale, oferirea posibilităților de

dezvoltare a creațivității personale, conștientizarea importanței patrimoniului cultural, artei, realizărilor științifice și inovațiilor, asigurarea accesului la serviciile și produsele culturale, promovarea dialogului intercultural, favorizarea diversității culturale, asigurarea accesului cetățenilor la informații și servicii comunitare.

Considerind procesul de transpunere a diverselor servicii publice (agricultură, business, plata taxelor, registrul online, bibliotecile devin puncte de utilizare a acestor servicii.

Muzeele, colecțiile. În prezent pe teritoriul Republicii Moldova există peste 12 000 de monumente de istorie și cultură din diverse epoci istorice. Dintre acestea, 5704 monumente sunt incluse în Registrul monumentelor din Republica Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr. 1531-XII din 22 iunie 1993, și beneficiază oficial de statut de monument protejat. Sub protecția statului se află 4634 de monumente de importanță națională și 1070 de importanță locală. Actualmente în țară activează 117 muzeee, inclusiv 5 muzeee de importanță națională. Colecțiile muzeelor însumează peste 700 mii de piese de patrimoniu cultural, care reprezintă istoria și cultura națională și universală, cea mai mare parte dintre ele aflindu-se în proprietatea muzeelor naționale (531 mii de piese). Muzeele au implementat programe de evidență electronică a patrimoniului muzeal și de formare a bazei de date privind bunurile culturale mobile aflate în proprietatea lor (aceasta incluzând actualmente 86641 de piese).

Ministerul Culturii, în colaborare cu Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, a creat site-ul Patrimoniul cultural imaterial în limba de stat și engleză, unde este afișat patrimoniul cultural imaterial înscris în Lista UNESCO, Registrul Național al Patrimoniului Imaterial, cu texte explicative, imagini foto, video. În total, sunt plasate peste 5 mii de imagini referitoare la diferite elemente ale patrimoniului imaterial.

Digitalizarea patrimoniului material și imaterial permite crearea unor servicii publice pentru consumatori, care facilitează accesul la valorile culturale. Cîteva dintre acestea sunt: Sistemul informatic „Patrimoniul arheologic național”, Sistemul informatic „Patrimoniul istoric construit național”, Sistemul informatic „Patrimoniul cultural mobil național”, Sistemul informatic „Arhive de patrimoniu imaterial național”, Sistemul informatic „Muzeul Virtual”, Sistemul informatic Portalul „e-Patrimoniu”, Sistemul informatic „Patrimoniul de creație”, Sistemul informatic „Patrimoniul Arte vizuale”, Ghidul electronic „Rezervația cultural-naturală Orheiul Vechi”, Ghidul electronic „Mănăstiri și biserici”, Ghidul electronic „Cetăți”, sistemul de procurare online a biletelor.

Si societatea civilă depune eforturi în procesul de informatizare a sferei culturii, prin crearea registrelor www.monument.md, informație care va fi ulterior utilizată pentru crearea sistemelor informaticice.

Este de menționat că în prezent se înregistrează un nivel sporit de utilizare a Internetului la nivel național. Conform datelor statistice, în noiembrie 2011 42,5% (aproximativ 1,5 mil.) dintre moldoveni au utilizat Internetul măcar o dată. 33% dintre moldoveni utilizează Internetul în fiecare zi, ceea ce reprezintă 1.175.000 de persoane. În ultimul semestru al anului 2010 numărul utilizatorilor de Internet prin puncte fixe a crescut în medie cu 15%. Aceste date demonstrează tendință pozitivă și frecvență sporită a utilizării Internetului pentru diverse activități. În acest sens, se prevede că serviciile culturale online vor deveni un alt scop al utilizării Internetului.

Analiza SWOT

Puncte forte	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Proiecte de evidență electronică a obiectelor de patrimoniu deja inițiate; • Un număr important de instituții de cultură de nivel național și raional conectate la rețea de internet; • Inițierea procesului SIBIMOL; • Standardizarea înaltă a proceselor de evidență a obiectelor de patrimoniu; • Cadrul legal avantajos privind e-guvernarea și e-transformarea. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa cadrului normativ privind informatizarea sferei culturii; • Lipsa experienței lucrătorilor din cultură privind utilizarea tehnologiilor informaționale; • Capacitățile reduse de implementare a serviciilor publice online; • Lipsa unui centru de e-cultură, care ar coordona și ar asigura implementarea proiectelor de informatizare a sferei culturii; lipsa de specialiști informaticieni calificați; • Decalajul semnificativ în utilizarea și accesul la resursele și tehnologiile informaționale între localitățile urbane și cele rurale.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența strategiilor și viziunilor internaționale asupra informatizării sferei culturii; • Utilizarea sporită a Internetului de către populație, inclusiv a serviciilor online; • Capacitatea sferei culturii pentru transformarea electronică a serviciilor și produselor culturale; • Deschiderea societății civile spre oferirea suportului în procesul de digitalizare a sferei culturii. 	<ul style="list-style-type: none"> • Costuri înalte de implementare a tehnologiilor informaționale; • Fluctuația sporită a personalului din instituțiile de cultură cauzată de nivelul salariailor; • Instabilitatea politică și economică, fapt care impiedică considerarea digitalizării sferei culturii drept o prioritate națională.

Obiectivul general și obiectivele specifice

Obiectivul general al prezentului document este crearea infrastructurii și a spațiului informațional cultural necesar pentru prestarea serviciilor electronice în domeniul culturii.

Obiectivele specifice sănt următoarele:

1) implementarea guvernației electronice în cadrul aparatului central al Ministerului Culturii și în instituțiile subordonate la 100% pînă în anul 2015;

2) digitalizarea patrimoniului cultural material și imaterial al Republicii Moldova la 75% pînă în 2020;

3) asigurarea digitalizării fondului de carte din bibliotecile publice la 100% pînă în 2020;

4) crearea serviciilor culturale publice online la 100% pînă în 2020;

5) asigurarea accesului publicului larg prin crearea paginilor web pentru instituțiile de cultură la 100% pînă în 2020.

Etapele de implementare

Spațiul cultural-informațional include toate componentele procesului de producere și difuzare a valorilor culturale (instituții teatral-concertistice și de învățămînt artistic, centre de cultură, biblioteci, muzeu, arhive, obiecte și elemente de patrimoniu cultural național), precum și interacțiunea informațională dintre subiectii procesului cultural. În urma interacțiunii infocomunicaționale se constituie fondul informațional cultural, care include atât obiectele patrimoniului cultural imaterial, cât și imaginile obiectelor patrimoniului material (inclusiv în formă electronică). Informatizarea spațiului cultural presupune utilizarea tehnologiilor informaționale în organizarea procesului de producere a valorilor culturale, în asigurarea păstrării și promovării lor sincrone și diacronice, dar și în prestarea serviciilor culturale online.

Procesul de realizare a prezentului Program cuprinde următoarele etape cu acțiuni concrete, reflectate în Planul de acțiuni pentru realizarea acestuia, expus în anexă:

1) elaborarea cadrului normativ (2012-2013):

a) elaborarea actelor normative și de reglementare aferente procesului de informatizare;

b) analiza serviciilor și produselor din domeniul culturii care pot fi transpusă online;

c) elaborarea proiectelor și a planurilor de acțiuni de digitizare a colecțiilor de patrimoniu la nivel de instituții de cultură;

d) elaborarea sarcinilor și a proiectelor tehnice pentru sistemele informaționale din domeniul culturii;

e) elaborarea metodei de digitizare a diverselor tipuri și genuri de produse ale patrimoniului cultural;

2) întocmirea cadrului tehnic (2012-2015):

a) alegerea produselor de program și a mijloacelor tehnice pentru digitizare;

b) formarea sistemului unic de descriere a obiectelor de patrimoniu cultural după categorii);

c) elaborarea descrierilor științifice ale obiectelor de patrimoniu cultural (după categorii, pe bază de proiecte);

d) digitizarea obiectelor patrimoniului cultural (pe bază de proiecte ale instituțiilor de cultură);

e) elaborarea și implementarea Portalului „e-Cultura Republicii Moldova”;

f) elaborarea nomenclatorului serviciilor în domeniul culturii prestate online;

3) stabilirea cadrului tehnologic (2012-2015):

a) dezvoltarea rețelelor locale și crearea rețelelor corporative ale sistemului informatic de administrare a activității în domeniul culturii, asigurarea interconexiunii dintre rețele în baza structurii informațional-comunicative create;

b) elaborarea și implementarea sistemelor informaționale care rezultă din activitatea de bază a instituțiilor de cultură (instituții teatral-concertistice și de învățămînt artistic, centre de cultură, biblioteci, muzeu, arhive);

c) integrarea sistemelor informaționale ale Ministerului Culturii cu sistemul resurselor informaționale de stat etc.;

4) integrarea informațională, prestarea serviciilor electronice (2013-2020):

a) crearea sistemului complex de parteneriat social, colaborarea activă și echitabilă între stat, business și cetăteni, precum și asigurarea realizării problemelor care nu au fost soluționate la etapele „tehnologică” și „de rețea”;

b) extinderea și diversificarea sistemului de servicii informaționale publice în domeniul culturii;

c) utilizarea tehnologiilor informației și de comunicații în procesul de creare și consum al valorilor culturale (film, televiziune, comerț electronic cu obiectele de cultură, baze de date ale bibliotecilor etc.);

d) crearea sistemului de interacțiune a structurilor de stat, societății civile și agenților economici în formarea politicii de stat în domeniul culturii, satisfacerea necesităților culturale și spirituale ale cetătenilor prin intermediul Sistemul informațional „Cultura”;

e) crearea punctelor de acces public la informație în baza bibliotecilor publice, ținînd cont de faptul că principiul cheie al Societății Informaționale și al Societății Cunoașterii, stipulat în articolul 19 al Declarației Universale a Drepturilor Omului, este libertatea de expresie și accesul liber la documente și informații, iar bibliotecile s-au constituit istoric ca principalele deținătoare de informații și de cunoștințe.

Rezultatele scontate și indicatorii de progres

Implementarea prezentului Program va spori gradul de integrare informațională a Republicii Moldova în spațiul informațional mondial. Constituirea sistemelor informaționale prevăzute de Program va spori calitatea procesului de formare a imaginii pozitive a Republicii Moldova pe plan internațional prin promovarea valorilor culturale naționale și apropierea serviciilor turistice de

cetățenii altor state.

Digitalizarea integrală a patrimoniului cultural va facilita accesul publicului la informații de valoare, asigurând prezerarea și conservarea obiectelor de patrimoniu. Totodată, aceste servicii vor deveni mai accesibile, considerind timpul economisit de către consumator.

Muzeele, bibliotecile și arhivele vor constitui puncte importante de acces la cunoștințe, informații și educație, vor reprezenta porți de furnizare a informației, ghizi și navigatori în mediul digital. Acestea vor dezvolta mediile virtuale de învățare pentru a crește impactul asupra sectorului de educație permanentă.

Noi servicii online se dezvoltă rapid datorită interacțiunii lor, globalizării, accesibilității indiferent de locație și posibilității de a publica personal. Muzeele, bibliotecile și arhivele vor trebui să-și deschidă depozitele pentru a umple acest mediu, care va stimula turismul, va inspira creativitatea și va crea locuri de muncă și bunăstare.

Muzeele, bibliotecile și arhivele vor furniza servicii printr-o varietate de canale de livrare, inclusiv rețele, produse mobile, chioșcuri și televiziune digitală.

Realizarea acțiunilor stipulate în prezentul Program va conduce la:

1) participarea activă a cetățenilor la procesele sociale și democratice;

2) asigurarea accesului cetățenilor la valorile culturale;

3) reducerea decalajului cultural între zona rurală și cea urbană;

4) valorificarea potențialului cultural și științifico-educațional;

5) utilizarea sporită a Internetului și a resurselor online în toate domeniile;

6) apropierea sferei culturii de consumator.

În calitate de indicatori de performanță vor fi utilizate următoarele variabile:

1) 100% din patrimoniul material și imaterial transpus pe suport digital;

2) 100% din fondul de bibliotecă transpus pe suport digital;

3) 100% din instituțiile de cultură deținând pagini web;

4) numărul de utilizatori/vizitatori ai paginilor web;

5) numărul de servicii online implementate pentru instituțiile de cultură:

a) e-ticketing pentru 16 instituții teatral-concertistice;

b) tur virtual pentru 5 muzeu naționale și 30% din muzeele aflate în Registrul Muzeelor;

6) înscrierea online în 9 instituții de învățămînt artistic.

Programul va fi implementat în baza Planului de acțiuni pentru realizarea Programului național de informatizare a sferei culturii pentru anii 2012-2020 (se anexează).

Colectarea informației pentru procesul de monitorizare se va face de către Ministerul Culturii și instituțiile în subordine, iar responsabilitatea pentru promovarea serviciilor online și atragerea consumatorilor va reveni instituțiilor implementatoare.

Asigurarea financiară a realizării Programului se va efectua din contul alocațiilor prevăzute anual în bugetul de stat, bugetele unităților administrativ-teritoriale. Pentru acoperirea costurilor care nu vor fi asigurate cu suport bugetar se vor identifica mijloace suplimentare de finanțare în conlucrare cu donatorii interni și externi, prin crearea parteneriatelor public-private și atragerea altor surse conform legislației în vigoare.

Anexă
la Programul național de informatizare
a sferei culturii pentru anii 2012-2020

PLANUL DE ACȚIUNI
privind realizarea Programului național de informatizare
a sferei culturii pentru anii 2012-2020

Nr. d/o	Obiectivele	Denumirea acțiunilor	Termenele - limită	Instituție responsabilă	Sursele de finanțare preconizate	Indicatorii de monitorizare
1	2	3	4	5	6	7
I. E-Patrimoniu						
1.	Crearea conținuturilor digitale integrate	1) Elaborarea programului național de digitizare a patrimoniului cultural mobil (inclusiv cauțul de sarcini și indicatorii)	2015	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii	Proiect elaborat și aprobat
		2) Elaborarea și aprobația programului național de digitizare a patrimoniului cultural imobil (archeologic, arhitectural, de fond public)	2015	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii	Proiect elaborat și aprobat
		3) Elaborarea și aprobația programului național de digitizare a patrimoniului cultural imaterial	2013	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii	Proiect elaborat și aprobat
		4) Crearea registrelor: a) Sistemul informatic „Patrimoniul arheologic	2015	Ministerul Culturii, Ministerul Tehnologică Informației și Comunicațiilor,	Ministerul Culturii	Registrul elaborat

1.	Centrul de Guvernare Electronică			
	b) Sistemul informatic „Patrimoniul cultural construit național”	2015	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii
	c) Sistemul informatic „Patrimoniul cultural mobil național”	2015	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii
	d) Sistemul informatic „Arhive de patrimoniu cultural imaterial național”	2014	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii
	e) Sistemul Informatic „Muzeul Virtual”	2014	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii
	f) Sistemul Informatic Portalul „e-Patrimoniu”	2015	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii
	g) Sistemul informatic „Patrimoniul de creație”	2015	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii
	h) Sistemul Informatic „Patrimoniul Arte vizuale”	2015	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii
	i) Ghidul electronic „Reservația cultural-naturală „Orheiul Vechi”	2014	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii
	j) Ghidul electronic „Mănăstiri și biserici”	2014	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii
	k) Ghidul electronic „Cetăți”	2014	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii
2.	Desfășurarea de seminare, ateliere etc.	2012-2015	Ministerul Culturii	200 de persoane instruite

1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
II. Biblioteci													
1. Infrastructura													
3.	Echiparea bibliotecilor publice și a muzeelor cu tehnologii și echipamentele necesare pentru accesarea informației și serviciilor guvernamentali și oferite online	1) Procurarea și instalarea calculatoarelor	2015	Ministerul Culturii, autoritățile administrative locale, Centrul de Guvernare Electronică	biblioteci – 28 800 mii lei; muzeu – 936 mii lei	Gradul de creștere a numărului total de echipamente față de anii precedenți	Moldova	2012	Ministerul Culturii, Central de Guvernare Electronică	2) Elaborarea programului de digitizare a bunurilor culturale mobile clasate la categoriile „Tezaur”, „Fond”	2015	Ministerul Culturii, Central de Guvernare Electronică	Proiect elaborat și aprobat
3.	2) Asigurarea accesului la Internet	2015	Ministerul Culturii, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	biblioteci – 2070 mii lei anual; muzeu – 175,5 mii lei anual	Numărul de stații noi de lucru pentru utilizatori	a) Achiziționarea unui scanner-robot de numerizare a documentelor de patrimoniu pentru utilizare în comun	2013	Ministerul Culturii, Central de Guvernare Electronică	3) Crearea de către bibliotecile publice și muzeee a paginilor web, prin intermediul cărora să ofere cetățenilor acces gratuit la informații și servicii	2013	Ministerul Culturii, Central de Guvernare Electronică	Ministerul Culturii, 1244,8 mii lei	Scanner-robot achiziționat
4.	Crearea conținuturilor digitale integrate la nivel național și european	2013	Ministerul Culturii, Central de Guvernare Electronică	biblioteci – 8 280 mii lei; muzeu – 702 mii lei	Gradul de satisfacție a utilizatorilor față de dotarea tehnică, cota de informații oferite în format electronic; timpul mediu ai tranzacțiilor de referință, numărul de pagini web, numărul de accesări de la distanță; satisfacția utilizatorului	b) Asigurarea participanților la proiect cu softul necesar	2012-2020	Ministerul Culturii, Central de Guvernare Electronică	4) Conectarea Bibliotecii Naționale Digitale „Moldavica” la Biblioteca Europeană (The European Library - TEL)	2015	Ministerul Culturii, Central de Guvernare Electronică	75 mil lei	Soft achiziționat
4.	1) Elaborarea programului de digitizare a colecțiilor bibliotecilor din Republica	2013	Ministerul Culturii, Central de Guvernare Electronică			c) Integrarea obiectelor digitale create de participanți în Biblioteca Națională Digitală „Moldavica”	2012-2020	Ministerul Culturii, Central de Guvernare Electronică	5) Efectuarea	2013	Ministerul Culturii, Central de Guvernare Electronică	140 mil lei	Conexiunea Bibliotecii Naționale Digitale „Moldavica” la TEL efectuată

1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
		lucrările de compatibilizare și demararea procesului de integrare a participantilor Bibliotecii Naționale Digitale „Moldavia” la proiectul „Europeana”, bibliotecă, muzeu și arhivă digitală)	Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	lei	obiecte digitale ale bibliotecilor, muzeelor și Arhivei Naționale accesibile prin interfață web „Europeana”		integritatea informației	Proiectului „e-Serviciul Acces Integrat la Sistemul de bibliotecii al Republicii Moldova” (e-SAISB RM)	Centrul de Guvernare Electronică				
6)	Participarea Bibliotecii Naționale la proiectele internaționale „Digitală Mondială”, „Biblioteca Francofonă Mondială” și Biblioteca Digitală a CSI „Pagini de aur”	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	93,4 mii lei	Numărul de obiecte digitale accesibile prin interfață „Biblioteca Digitală Mondială”, „Biblioteca Francofonă Mondială” și Biblioteca Digitală a CSI „Pagini de aur”	3) Organizarea instruirii bibliotecarilor în cadrul Școlii de Biblioteconomie: a) Crearea echipei de formatori b) Elaborarea programelor de instruire	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	2013	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	
7)	Asigurarea bibliotecilor naționale și publice, muzeelor naționale, Camerei Naționale a Cărții, Centrului Național de Conservare și Promovare a Patrimoniuui Cultural împreună cu echipamentul necesar pentru digitalizare; crearea unor conținuturi digitale nepatrimoniale pentru utilizatorii adulți și copiii (biblioteci)	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	2000,0 mii lei	Echipament necesar instalat	4) Crearea resurselor electronice și a bazelor de date, a sistemului de servicii prestate în baza lor	Ministerul Culturii, autoritățile administrației publice locale, Centrul de Guvernare Electronică	2015	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	
5.	Crearea sistemului	1) Formularea și aprobată	2013	Ministerul Culturii, lei	5) Implementarea sistemului de împrumut interbibliotecar, inclusiv de împrumut al documentelor în format digital	Regulament aprobat, numărul de împrumuturi acordate în format electronic, timpul mediu de realizare a împrumutului interbibliotecar	2014	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	

1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
III. Învățămînt artistic													
6.	Modernizare a procesului educational în instituțiile de învățămînt artistic	1) Dotarea instituțiilor de învățămînt mediu de specialitate cu calculatoare conectate la rețeaua Internet 2) Elaborarea paginilor web pentru instituțiile de învățămînt artistic	2015	Ministerul Culturii	Mijloace speciale	Numărul unităților de calcul instalate	10.	Crearea Portalului Culturii	1) Proiectarea Portalului Culturii	2012	Ministerul Culturii	50 mii lei	Proiect elaborat și implementat
7.	Digitizarea documentelor de arhivă	Transpunerea documentației din arhivă în variantă electronică (manuale, cărți, lucrări din domeniu)	2014	Ministerul Culturii	Mijloace speciale	7 site-uri elaborate și lansate pentru acces public	2020	Ministerul Culturii	Mijloace speciale	80 000 de documente stoacăte	Ministerul Tehnologiei și Comunicațiilor, Centrul de Guvernare Electronică	100 mii lei	Proiect elaborat și implementat
V. PORTALUL CULTURII													
8.	Îmbunătățirea sistemului intern de gestionare a documentelor	1) Elaborarea sistemului de evidență și control al documentelor administrative la nivel național, central, local 2) Elaborarea sistemului de raportare la nivel național, central, local	2015	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii, Centrul de Guvernare Electronică	Sistem elaborat și instalat	2013	Ministerul Culturii	2) Elaborarea interfeței de accesare a Portalului Culturii 3) Crearea portalului bibliotecilor (catalogul colectiv de cărți digitalizate) 4) Crearea portalului muzeelor	2012	Ministerul Culturii	100 mii lei	Proiect elaborat și implementat
9.	Facilitarea accesului la informație al populației	1) Crearea portalului bibliotecilor 2) Crearea portalului muzeelor 3) Crearea portalului serviciilor culturale (evenimente, concerte)	2012	Ministerul Culturii	Ministerul Culturii	Portal elaborat	2015	Ministerul Culturii, instituțiile de profil	5) Crearea portalului instituțiilor de cultură (naționale, teritoriale, locale) – teatre, săli de concerte și de circ etc. 6) Crearea portalului patrimoniului cultural 7) Crearea portalului acțiunilor culturale, naționale și internaționale organizate în Republica	2015	Ministerul Culturii	80 mii lei	Proiect elaborat și implementat

1	2	3	4	5	6	7
	Moldova					
	8) Crearea portalului serviciilor culturale	2013	Ministerul Culturii	300 mii lei	Proiect elaborat și implementat	
	9) Crearea de magazine electronice a obiectelor de artizanat, picturilor și altor produse culturale	2014	Ministerul Culturii, instituțiile de profil	100 mii lei	Proiect elaborat și implementat	
	10) Crearea site-urilor uniuinilor de creație	2014	Ministerul Culturii, instituțiile de profil	60 mii lei	Proiect elaborat și implementat	
	11) Elaborarea ghidului enciclopedic al oamenilor de cultură (teatru, muzică, literatură, cinematografie, arte plastice)	2012	Ministerul Culturii, instituțiile de profil	150 mii lei	Proiect elaborat și implementat	
	12) Elaborarea programului de digitizare a creațiilor contemporane (spectacole teatrale, muzicale etc.)	2012	Ministerul Culturii, instituțiile concertisticice	50 mii lei	Proiect elaborat și aprobat	
	Total:			74336,1 mii lei		

532

HOTĂRÎRE

pentru aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de interconectare a sistemului național de transport gaze din România cu sistemul de transport gaze din Republica Moldova pe direcția rîul Prut – satul Todirești, raionul Ungheni

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de interconectare a sistemului național de transport gaze

din România cu sistemul de transport gaze din Republica Moldova pe direcția rîul Prut – satul Todirești, raionul Ungheni.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministrul,
ministrul economiei
Ministrul finanțelor
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Vladimir FILAT

Valeriu Lazăr
Veaceslav Negruță

Vasile Bumacov

Nr. 479. Chișinău, 4 iulie 2012.

533

HOTĂRÎRE

cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Contractului de finanțare între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în scopul realizării Proiectului de reabilitare a rețelelor electrice de transport în Republica Moldova, semnat la Luxemburg la 26 iunie 2012

scopul realizării Proiectului de reabilitare a rețelelor electrice de transport în Republica Moldova, semnat la Luxemburg la 26 iunie 2012.

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Contractului de finanțare între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în

Vladimir FILAT

Valeriu Lazăr
Veaceslav Negruță
Oleg Efrim

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministrul,
ministrul economiei
Ministrul finanțelor
Ministrul justiției

Nr. 480. Chișinău, 4 iulie 2012.